

*M^o 8^o *apetate opus**

in confectione mellis quasi naturaliter se exercent. Primum enim opus earum consistit in alveoli purgatione. secundum in circumlimitatione. tertium in apum per medium divisione. quartum in mellis compositione. quintum in cibi partitione. sextum in laboris continuatione. septimum in summe pacis observatione. octavum in vigilantissima mellis conservatione. **H**ec per ordinem prosequentes primo dicimus quod cum homo in prima creaturis dignitate a domino super omnes esset creaturam constitutus: ut leges et regulas vivendi et agendi daret omnibus creaturis. a qua dignitate quia volens cecidit ut nunc inter bestias computetur: dicitur per prophetam. Homo cum in honore et cetera. Ideo in humilitate nostri iubemur nunc sapientiam a creaturis minimis discere ex primo casu stulti et fatui nimis facti. Sic enim dicit Proverbi. vii. Glade ad formicam o piger et considera vias eius. et discite ab ea sapientiam. Sic a simili discamus de studio et labore apum: quomodo et nos nostrum laborem et studium debemus ordinare. Primum ergo opus apum consistit in alveoli purgatione. sic et nos ante omnia alveolus conscientie nostre purgemus nihil in ea penitus relinquentes quod conscientiam vulneret et inquinet et sugillet. Quod facere monemur Ecclesiastici. vii. De negligencia expurga te cum paucis. que sunt contritio. confessio. satisfactio. que tria si sufficienter fiant purgant omnem maculam peccatorum: non cessantes ab illa purgatione donec spiritus sanctus testimonium perhibeat spiritui nostro quod omnia peccata nostra sunt penitus dimissa. **S**ecundum exercitium apum est circumlimitatio. Limitant enim alveolus amaro succo: ne animalia volentia vesci melle accessum habeant: sed statim ut senserint amaritudinem illico resiliant et ad gustum mellis non pringant. in quo informamur quod qui melleam dulcedinem spiritus sancti in alveolo cordis sui comportare desiderat: foris se circumlimitat amaritudine contemptibilis habitus: ostendens et exhibens se omnibus hominibus despicibilem abominabilem et despectum: ne quicquam laudis vel humani feruoris sibi aliquid surripiat quod mel interioris dulcedinis corrumpat. sicut illud in Cantico. Succo nigri coloris circum-

linebat se exterius: ne aliquid interioris pulchritudine obfuscaret: dicit. Nigra sum sed formosa. Sic apostolus interiorum decorum amaro succo contemptibilis habitus circumlinebat cum dicebat. i. Corinthi. iiii. Vos fortes: nos infirmi. vos nobiles: nos ignobiles. vsq. in hanc horam esurimus. sitimus. nudi sumus. colaphis cedimus et instabiles sumus: tanquam purgamenta huius mundi. facti sumus omnium periplima. vsq. adhuc. qui tamen de melle interioris dulcedinis sue dicit. Scio hominem in christo raptum huiusmodi in tertium celum: et audiuit archana que licet homini loqui. Sed quid dicimus de hominibus: cum ille gloriosus et speciosus forma pre filiis hominum in quo habitabat plenitudo divinitatis. de cuius plenitudine ut ait Joban. omnes accepimus gratiam pro gratia: tanto succo amaritudinis se circumlineat: ut formosa non esset ei species neque decor. Sic enim dicit. Ecce vidimus eum quasi leprosum percussus a deo et humiliatus. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras. attritus est propter scelera nostra. Hanc formam omnes sancti deo placere cupientes imitari sunt. castigantes et deformantes se exterius: ut interiorum dulcedinem comportarent vel conservarent. Sic enim dicit Bernardus. Omnis cura sanctorum spreto ornatu cultuque superfluo exterioris hominis qui certe corrumpitur: omni se diligentia prebet et occupat excolendo et decorando interiori illi qui ad imaginem dei est et renouatur de die in diem. Certe enim sunt deo non posse esse quicquam acceptum imagine sua: si proprio fuerit restituta decori. Qui ergo taliter ut dictum est se non muniunt facillime evanescent: dicente Grego. Depredari desiderat qui thesaurum publice in via portat. quod heu de multis experimento cognoscatur: qui post primam devotionis dulcedinem redeunt ad consuetam et cupientes placere hominibus: deo incipiunt displicere. quibus dicit dominus illud Apocal. Habeo adversum te quod charitatem primam dereliquisti. **T**ercia apum proprietas hec est: ut per medium se dividentes una pars mellis materiam importat: et alia pars importatam materiam intus ordinat et proponit.

sic sancta apis homo deuotus cum ex dua-
 bus cōstet naturis: scz corpore ⁊ aia p medi-
 um se diuidat: ⁊ per corpus corpalia: p spm̄
 spiritualia cum summa diligētia operetur.
Naz de corporalibus simul ⁊ spiritualibus
 dicit ps̄. **H**olocauista medullata offeram ti-
 bi cum incensu arietum: boues cum hircis.
Nā in eo qd̄ dicit holocauista medullata tā-
 git spiritualia que sunt interiora. in eo autē
 qd̄ subiūgit boues cum hircis tangit corpo-
 ralia que sunt exteriora. De eisdem autē di-
 uisim̄ monet nos ap̄sol⁹ cum dicit. **O**bsē-
 cro vos per misericordiaz dei: vt ex bibeatis
 corpora vestra hostiam sanctā ⁊c. vbi tangit
 corporalia. **C**um autē dicit. **C**erte te ad pi-
 etatem: tangit spiritualia. **S**i ergo volum⁹
 vt iubemur a pecculaz imitari: per corpus bo-
 na opera corporalia comportem⁹: et eadez p-
 puram ⁊ sinceram deuotiōem. rectam inten-
 tionem. ardentem dilectiōem in dominuz
 ordinemus. ⁊ in ip̄o mel diuine dulcedinis
 practicem⁹. **Q**uicqd̄ enim de bonis nostris
 operibus deo nō attribuimus: non erit me-
 ritorium apud deuz. sed ip̄a nostra opera vi-
 gozem ⁊ valorem a deo accipiūt quem poni-
 mus fundamentū. **I**psa enim opera nostra
 ex hoc fundamento deo erunt meritoria vite
 eterne: que sine eo fauillas ⁊ cineres non va-
 lerent. **N**on enim estimātur apud deuz vt a
 nobis: sed vt eius cui attribuimus ⁊ cui ea
 demus per affectum ⁊ inde sūt gratiora ac-
 ceptibilia ⁊ p̄ciosa. **E**t sic patet quomō-
 nos debeam⁹ per mediuz diuidere ⁊ in vtra-
 qz parte fideliter laborare. **Q**uarta apuz p-
 prietas consistit in florum comportatiōe. **C**o-
 portant enīz mella sua de diuersis generibz
 florum: meliores sucos de singulis colligen-
 tes. **S**ic ⁊ nos debemus facere si mel spirit⁹
 sancti efficaciter in nobis cōquirere cupim⁹
 de singulis sanctis v̄l religiosis hominibus
 quod melius in eis inuenim⁹ comportare.
 non enim omnibus omnia dantur: sed vni
 datur qd̄ alteri denegatur: dicente **G**rego.
Vna dispensatiōe deus in electis suis do-
 na dispēsat: vt vni det quod alteri denegat.
 ⁊ vni maius quod alteri minus tribuat. vt
 dum ille illum habere conspiciat qd̄ ipse non
 habet. dona dei vicissim alter in altero mire-

tur: ⁊ per consequēs humilietur. **H**oc enim
 agitur in cordibus hominū quod in regiōi-
 bus terrarum. quia vna regio abundat fru-
 mento carens vino. alia v̄o abūdat vino ca-
 rens frumento. alia autē vtrunqz habens
 caret nemoribus. quod totūz deus ideo fieri
 voluit. vt cum vna regio alterius indigeret
 cōmercio: ex hoc mutua in eis dilectio ⁊ pa-
 cis tranquillitas nutretur. **H**inc **B**er. vtutes
 hominū ⁊ mores eorūz considerās: ait. **A**li-
 um intueor singularis abstinentie. aliūz ad-
 mirande patientie. aliūz summe humilita-
 tis. aliūz feruētissime charitatis. aliūz mul-
 te mansuetudinis. aliūz magne misericor-
 die ⁊ pietatis. aliūz in cōtemplatiōe frequē-
 ter excedere. hunc orationūz instantia celos
 penetrare. de quibz omnibus tanqz apis qd̄
 melius in eis inuenimus: in cordis nostri
 alueoluz comportemus. **Q**uinta
 apum p̄prietas hec est qd̄ scdm̄ estimatiōez
 cibi comportati comedūt plus et minus. vt
 si multuz habuerint plus comedant. si mi-
 nus habuerint: minus. **S**ic ⁊ nos per emul-
 sionem voti non parūz dico: sed nihil peni-
 tus propriuz habemus. **I**deo cōsiderantes
 nostram inopiam: parum de bonis seculi in-
 vsus nostros assumamus: omnes superflui-
 tatem diligētissime p̄cauentes. **Q**uicquid
 enīz de sup̄fluo in vsus nostros accipimus
 erit noxiū ac si peccata comedamus. quia so-
 la erit necessitas victualium sine culpa. **U**n-
 de **O**see dicitur nobis ex persona dei. **P**ec-
 cata populi mei comedent. **Q**uod exponēs
Grego. dicit. **D**ensemus cuius damnanō-
 nis sit sine labore mercedem laboris percipi-
 re. ecce ex oblatione fidelīuz viuim⁹: sed nū-
 qz pro animabus fidelīuz vt oportet labora-
 mus. illa in nostro stipēdio sumimus que p-
 redimendis peccatis suis fideles obtulerūt
 nec tamen cōtra peccata eadem vel oratiōis
 vel prediciōis studio vt dignuz est insuda-
 mus. **P**ropter qd̄ cautos nos facit ap̄sol⁹
 dicens. **C**lictum ⁊ vestituz habentes bis cō-
 tēri sim⁹ qd̄ sola nobis necessitas idulget. **S**e-
 ptum exercitiuz apum consistit in laborūz con-
 tinuatiōe. **T**empore enim estatis cōtinue la-
 borant in opere suo. vacantes autē ⁊ ocio
 torpentes corripunt grauiter ⁊ castigant. sic

prop̄t̄ meli comedet

Sermo

et nos tempe accepto dum licet laborare ope-
remur quod bonum est. veniet enim tempus in
quo nihil penitus possumus operari. Unde
Salomon amonet nos dicens. Quodcumque
potest manus tua facere instatim operare. quia
nec opus: nec ratio: nec sapientia: nec scien-
tia est apud inferos quo tu speras. Hinc Ec-
cle. iij. Mane semina semen tuum: et vespere
ne cesset manus tua quia erit merces operi
tuo. Item dñs in euangelio. Operamini dum
dies est. quia venit nox in qua nemo potest
operari. Cur autem est operandum? Aliquid
ut ditemur? Non. sed ut ait apostolus. ut ha-
beat unde tribuat necessitate patienti: hoc est
tibi si paratis necessitate si laboribus non
intendas. Quid autem laborandum sit: docet
nos Bern. dicens. Queris quid agas in quo
te occupes. primum extra quotidianum sacrifici-
um. vel orationis vel lectionis studium. quodia-
ne conscientie discussioni: emendationi: com-
positioni pars dici neganda non est. deinde ope-
randum est manibus quod iniungitur: non po-
tius quam animi delectatio ad horam detineat
quam spiritualibus studiis delectatione conser-
uet in quo remittat animus ad horam non
ut resoluat. Serius enim animus ad omnes
se labore compat. nec in eo dissoluitur: sed per
eum magis in semetipsum colligitur qui sem-
per pro oculis habere debet. non tam id quod
agit: sed quo agendo intendit. **Et** se-
cundum exercitium apud consistit in vigilantis-
sima mellis conservatione. Quicumque enim si-
bi quicumque surripere nititur: corpus et vitam in
defensione mellis exponit. Sic deuotus ho-
mo mel spiritus sancti in corde suo congestum om-
ni diligenter custodiat. ut si mundus caro: de-
mones. vel quibus proximis hominum ag-
grediendo quicumque surripere nititur: per quod spi-
ritus sancti gratia vel extinguatur vel minui po-
test: vitam et corpus in defensione exponat:
ut patientiam seruare valeat et tranquillitatem
animi non amittat. ne si vulnerata fuerit mel-
lis dulcedinem amittamus. Hinc Eccl. i. di-
citur. Si spiritus potestatem habentis ascen-
derit super te: locum tuum ne dimiseris. ac si
dicat. Si impugnatione quantumcumque foris
te unpugnauerit: non cedas. nec da locum
impugnationi. Hinc Bern. Recedendum

nec recedendum est: etiam si grauis temptati-
onum feruor vtriusque hominis statum velimen-
ter concusserit: eligamus potius ardere quam ce-
dere. **Secundum** exercitium apud consistit in sum-
me pacis conseruatione. Nulla enim alia qua-
cumque ex causa turbat vel molestat indebite vel
aliqua in quietat. sic et nos studeamus ha-
bere pacem cum omnibus hominibus: nulla ex
causa aliquem perturbantes. **Et** hoc monet apo-
stolus dicens. Quantum in nobis est cum om-
nibus hominibus pacem habentes. Quia ut
ait propheta. Bonum et iocundum est fratres ha-
bitare in vno. Maxime autem studeamus pa-
cem habere cum conscientia nostra et cum deo
quam pax summe nobis necessaria est ad salutem. quia
cum deo pacem habuerimus: necesse est ut no-
bis omnia seruetur pace. quia sicut dicit Sa-
pientia. v. Armabit creaturam ad ultionem ini-
micorum. et pugnabit cum eo orbis terrarum con-
tra insensatos. **Dicit** Job. Quis restitit ei et
pacem habuit: quasi diceret nemo. **Et** ideo
iterum dicit. Quiesce ei et habero pacem cum
eo. et habebis fructus optimos. qui fructus
sunt peccatorum remissio. gratiarum collatio. vir-
tutum adeptio. Ad quam nos perducatur.

CVII. De dedicatione ecclesie.

Non est arbor bo-
na que facit fructus malos: neque
arbor mala faciens fructum bonum.
Luc. vi. Dicit Bern. Quomodo scilicet insen-
sibilem rerum species in sacra pagina ad medi-
um deducitur: hoc non contingit ut ille res
curent: sed ut per eas homines informentur.
Neque enim ut ait apostolus. de bobus cura est deo:
minus autem de arboribus. In verbis ergo pro-
positis quatuor nobis per ordinem proponuntur.
Primo enim bone arbores proponuntur: secundo
boni earum fructus subsequuntur: tertio male ar-
bores tanguntur: quarto mali fructus subiunguntur.
Primum ibi. Non est arbor bona: secundum ibi
que facit fructus malos. tertium ibi: neque ar-
bor mala: quartum ibi: faciens fructus bonos.
quod coniunctim intelligendum est: hoc est quod
dum arbor est bona non potest facere malos
fructus. et quod dum est mala non potest facere
bonos. Nos autem ordinem hic propositum
relinquentes: et sensum de sensu. et sententiam